

Bilaga 1 – Handlingsplan

Mål, nyckeltal, åtgärder och huvudansvarig gäller under hela planperioden. Övrig information i den här handlingsplanen kan komma att justeras efterhand allt eftersom vi arbetar med åtgärderna.

Mål 1 – Hållbar konsumtion						
Tranås kommun ska inspirera alla som bor och verkar i kommunen till en hållbar konsumtion och kommunens verksamheter ska visa vägen						
Nyckeltal			Startnivå 2018		Målnivå 2025	
Andel invånare som använder minst ett sätt för att förebygga avfall			saknas		25 %	
Totalt antal upphandlingar där krav på förbyggande av avfall finns med			0 st		15 st	
Åtgärder	Beskrivning	Huvudansvarig	Deltagare från kommunen	Arbetstid/Investeringsbehov	Miljönytta/Besparingspotential	Startår
Kommunikationsplan Ta fram en kommunikationsplan med olika insatser för att inspirera till förebyggande av avfall	Exempel på innehåll: <ul style="list-style-type: none"> Sprida tips, utmaningar och lyfta goda exempel från en utvald plattform Dialogmöten med invånare, fastighetsägare, butiker och kommunens egna verksamheter Ta fram målgruppsanpassat material med tips och idéer 	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall Bygg & Miljö Kommunikation	medel/inget	medel/stor	2021
Hållbar upphandling Ha med förebyggande av avfall i kommunens upphandlingar	Åtgärden innebär att tänka till kring vilket avfall som uppkommer och ställa krav på minimering, återanvändning och hög kvalitet redan i upphandlingsskedet. Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskrav kan användas som stöd.	Kommunstyrelsen	Upphandling	liten/inget	stor/medel	2022
Digital brevlåda Ansluta kommunen till digital brevlåda	Med en digital brevlåda (Kivra, min myndighetspost etc.), skickas kommunens post ut digitalt till alla som anslutit sig. I åtgärden ingår även att öka antalet invånare och företag som använder digital brevlåda.	Kommunstyrelsen	Kommunledning	liten/inget	medel/medel	2021

Minska engångsmaterial Minska användningen av engångsmaterial i kommunens verksamheter	Stor potential finns inom kostverksamhet och vård- och omsorgsverksamhet. Åtgärden innebär en övergång till material som kan återanvändas men även att se över lagerhantering och produktval.	Socialnämnden	Alla kommunens verksamheter	medel/litet ¹	medel/medel	2023
Samarbete med näringslivet Hitta samarbetsformer med näringslivet för att gemensamt arbeta för att nå en cirkulär ekonomi	Ta till vara lokala företags engagemang och drivkraft i miljöfrågorna för att gemensamt hitta nya lösningar som underlättar för kommuninvånarna att förebygga avfall och ställa om till en hållbar konsumtion.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall Bygg & Miljö Tranås United	medel/inget	stor/liten	2023

¹ Avser inköp av flergångsmaterial som bekostas av vardera verksamhet (budgeteras).

Mål 2 – Minskad sopmängd						
Sopmängden i kärlet ska halveras						
Nyckeltal			Startnivå 2018		Målnivå 2025	
Insamlad mängd rest- och matavfall			233 kg/person/år		160 kg/person/år ¹	
Totalt antal hushåll som deltagit i "Vi klättrar i avfallstrappan"-kampanjen			3 st		40 st	
Andel hushåll som delar kärll			2 %		8 %	
Åtgärder	Beskrivning	Huvudansvarig	Deltagare från kommunen	Arbetstid/Investeringsbehov	Miljönytta/Besparingspotential	Startår
"Vi klättrar i avfallstrappan"-kampanj Genomföra ett återkommande projekt för att utmana hushållen att klättra uppåt i avfallstrappan	Med inspiration från pilotprojektet "Vi klättrar i avfallstrappan" genomföra ett återkommande projekt, t.ex. en gång per år, där hushållen utmanas att minimera, återanvända och återvinna sitt avfall.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall Bygg & Miljö Kommunikation	medel/inget	medel/liten	2021
Delat avfallskärl Marknadsföra möjligheten att gå ihop och dela kärlovolymer med fler	Med ett delat kärll har varje hushåll tillgång till halva kärllvolymen, dvs 95 liter. Förutom minskad sopmängd så minskar kostnaden för sophämtning som också blir mer effektiv.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall Kommunikation	liten/inget	medel/liten	2022

¹ Utgår från Avfall Sveriges 25/25-mål som innebär att avfallsmängderna i kärlet ska minska med 25 % från 2015 års nivå som i Tranås var 211 kg/person.

Mål 3 – Minskat matsvinn						
Matsvinnet i kök och serveringslokaler ska minska med 25 %						
Nyckeltal			Startnivå 2018		Målnivå 2025	
Totalt antal kök och serveringslokaler som har genomfört en mätning av matsvinn			2 st ¹		25 st	
Totalt antal genomförda avfallsträffar med livsmedelsföretag			0 st		3 st	
Åtgärder	Beskrivning	Huvud-ansvarig	Deltagare från kommunen	Arbetstid/Investeringsbehov	Miljönytta/Besparingspotential	Startår
Mäta matsvinnet Göra en årlig uppföljning och visualisering av matsvinn i kommunens kök och serveringslokaler	Börja mäta matsvinn i kommunens egen verksamhet, t.ex. tallrikssvinn och kantinsvinn. Detta för att synliggöra hur mycket mat som slängs i onödan och börja testa åtgärder som kan minska det onödiga matavfallet. Mätning görs före och efter åtgärder har genomförts.	Teknik- och griftegårdsnämnden	Kost Socialförvaltn. Skolor & förskolor	stor/inget	stor/stor	2021
Avfallsträffar med matföretag Bjuda in livsmedelsföretag till möten med avfallstema	Årlig aktivitet där butiker, restauranger och caféer bjuds in för att diskutera och få information om hållbar avfallshantering och matsvinn.	Bygg- och miljönämnden	VA & Avfall Bygg & Miljö	medel/inget	medel/liten	2022

¹ Ågränden och Holavedsgymnasiet

Mål 4 – Ökad återanvändning						
Tranås kommun ska främja och bidra till en ökad återanvändning						
Nyckeltal			Startnivå 2018		Målnivå 2025	
Mängd som samlas in till återbruk på återvinningscentralen			0 ton/år		10 ton/år	
Åtgärder	Beskrivning	Huvud-ansvarig	Deltagare från kommunen	Arbetstid/ Investerings behov	Miljönytta/ Besparings potential	Startår
Återbruk på ÅVC:n Starta upp återbruksinsamling på återvinningscentralen	Samarbeta med lokala loppisbutiker och starta upp insamling av återbruk på återvinningscentralen i mindre skala av t.ex. prylar, byggmaterial, möbler och växter.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall	stor/medel ¹	stor/medel	2021
TaGe-hyllor Införa TaGe-hyllor på kommunens arbetsplatser	En hylla för att Ta och Ge. Utse en plats där man lämnar det man inte längre vill ha och någon annan kan ta med sig. Ett enkelt sätt att få igång återbruk på arbetsplatsen. Används för jobbrelaterade saker, inte privata.	Kommunstyrelsen	Alla kommunens verksamheter	liten/inget	liten/litet	2022
Prylpool Samordna, utveckla och tillgängliggöra befintliga prylpooler	Saker som används sällan kan delas mellan fler eller hyras ut, t.ex. verktyg. Kan även gälla transportmedel. Genom att synliggöra och samordna prylpooler som redan finns kommer nyttjandegraden att öka. Systemet kan utvecklas med fler områden när nya behov uppkommer.	Kommunstyrelsen	Gata Arbetscentrum Repro	medel/inget	liten/medel	2023

¹ Avser byggkostnader (avfallstaxan).

Mål 5 – Ökad återvinning						
Alla förpackningar och tidningar ska sorteras till materialåtervinning						
Nyckeltal			Startnivå 2018		Målnivå 2025	
Andel förpackningar och tidningar i restavfallspåsen vid plockanalys			34 %		10 %	
Totalt antal av kommunens verksamheter som infört den nya standarden för sortering			0 st		40 st	
Åtgärder	Beskrivning	Huvud-ansvarig	Deltagare från kommunen	Arbetstid/ Investerings behov	Miljönytta/ Besparings potential	Startår
Bostadsnära insamling Arbeta aktivt för att en bostadsnära insamling av förpackningar och tidningar införs i bostadsfastigheter i kommunen	Ha en aktiv roll vid införandet av de nya förordningarna om förpackningar och returpapper. Om kostnaden delvis får bäras av kommunen bör kommunen planera för fyrfackskärl till villahushåll och uppmuntra fastighetsägare till flerbostadshus att hitta bästa lösningen för sina bostadsfastigheter, t.ex. genom kvartersnära insamling med krantömmande behållare.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall	stor/stor ¹	stor/stor	2021
Klargör avfallsregler Genomföra informationsinsatser om avfallsregler	Informera om vad som gäller för hantering av avfall: vad är miniminivå och vad är valbart. Bidra till en kunskapshöjning både på kommunen som arbetsplats och för de som bor och verkar i kommunen.	Bygg- och miljönämnden	Bygg & Miljö VA & Avfall	liten/inget	liten/liten	2021
Återkoppling Hitta ett system för att återkoppla till hushållen om brister i sorteringen	Regelbundet införa någon typ av återkoppling till hushållen för att uppmärksamma felsortering. Kan vara både negativ och positiv feedback. Sorteringstips och hejarop via push-notiser, använda felsorteringsavgiften och andra verktyg.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall	liten/inget	medel/liten	2023

<p>Ta fram sorteringsstandard</p> <p>Ta fram en standard för sortering av avfall på kommunens arbetsplatser</p>	<p>Förenkla för kommunens arbetsplatser att komma igång med sortering genom att några olika sorteringsvarianter för olika miljöer tas fram. Enhetliga behållare upphandlas eller tillverkas i egen regi. Samma bildspråk används med symboler från det nordiska skyltsystemet för avfallshantering.</p>	<p>Teknik- och griftegårdsnämnden</p>	<p>Skolor & förskolor Kultur & Fritid VA & Avfall Upphandling Arbetscentrum Tranås-bostäder</p>	<p>medel/litet²</p>	<p>stor/medel</p>	<p>2021</p>
<p>Införa sorteringsstandard</p> <p>Implementera sorteringsstandarderna i kommunens verksamheter</p>	<p>Införa återvinning av avfall på kommunens arbetsplatser utifrån sorteringsstandarderna. Sorteringsstandarderna införs först i kommunens skolor, därefter löpande i alla kommunens verksamheter.</p>	<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Alla kommunens verksamheter Tranås-bostäder</p>	<p>stor/medel³</p>	<p>stor/medel</p>	<p>2022</p>
<p>Sortering på stan</p> <p>Införa sortering av förpackningar i stadsmiljön och vid offentliga arrangemang</p>	<p>Införa papperskorgar med sortering på platser där mycket människor rör sig. Med en utformning som inspirerar till återvinning. Sorteringen bör omfatta pappers- och plastförpackningar, mat- och restavfall samt eventuellt mindre fack med pant och glasförpackningar. Uppmärkning enligt det nordiska skyltsystemet för avfallshantering. För offentliga arrangemang kan en färdig avfallslösning tas fram som kan hyras av kommunen.</p>	<p>Teknik- och griftegårdsnämnden</p>	<p>Park Gata Fritid</p>	<p>medel/medel⁴</p>	<p>medel/liten</p>	<p>2023</p>

¹ Avser eventuella kärilkostnader (avfallstaxan).

² Avser eventuella kostnader för egen tillverkning av sorteringsstationer (budgeteras).

³ Avser inköp av sorteringsstationer med mera som bekostas av vardera verksamhet (budgeteras).

⁴ Avser inköp av papperskorgar/kärl (budgeteras).

Mål 6 – Nedskräpning						
Den allmänna kunskapen kring nedskräpning ska öka						
Nyckeltal			Startnivå 2018		Målnivå 2025	
Nedlagd arbetstid för städning av skräp som utförs av kommunen			413 965 kr/år ¹		300 000 kr/år	
Åtgärder	Beskrivning	Huvud-ansvarig	Deltagare från kommunen	Arbetstid/ Investerings behov	Miljönytta/ Besparings potential	Startår
Återanvändbara skräppåsar Dela ut återanvändbara skräppåsar till det rörliga friluftslivet	Ta fram en skräppåse, gärna i samarbete med lokala aktörer och kommunerna kring sjön Sommen. Genomför en kampanj och dela ut påsarna för att minska nedskräpningen på öar, i sjön och i naturområden. Avfallet tas med hem och påsen kan användas igen och igen.	Kultur- och fritidsnämnden	Fritid Kommunikation VA & Avfall	liten/medel ²	medel/ingen	2022
Allmänna papperskorgar Förbättra allmänna papperskorgar så att de blir vind- och fågelsäkra	Förbättra eller byt ut allmänna papperskorgar som fortfarande har stor öppning, så att nedskräpning förebyggs.	Teknik- och griftegårdsnämnden	Park Gata Fritid	medel/medel ³	medel/liten	2023

¹ Gata: 371 280 kr, Fritid: 22 185 kr, Tranåsbostäder: 20 500 kr. Park ingår inte i nyckeltalet eftersom uppgift om kostnad saknas.

² Avser framtagning och inköp av skräppåse (budgeteras).

³ Avser uppdatering/inköp av nya papperskorgar (budgeteras).

Mål 7 – Minskad miljöpåverkan						
Avfallets miljöpåverkan ska minska						
Nyckeltal			Startnivå 2018		Målnivå 2025	
Andel farligt avfall i mat- och restavfallet vid plockanalys			0,4 %		0,0 %	
Åtgärder	Beskrivning	Huvud-ansvarig	Deltagare från kommunen	Arbetstid/ Investerings behov	Miljönytta/ Besparings potential	Startår
Miljöbox Samla in farligt avfall och elavfall från hushållen, i samband med sophämtning, med en miljöbox	En miljöbox införs där man kan lägga smått farligt avfall och elavfall. Vid hämtning av hushållsavfallet, hämtas det farliga avfallet och hanteras separat. Gynnar att elavfall snabbare kommer tillbaka till återvinning.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall	medel/stor ¹	medel/ingen	2023
Hänsyn vid skogsskötsel Ta fram information om hänsyn vid skogsbruk på gamla deponier	Många gamla deponier ligger i skog som är avverkningsklar, både på privat och kommunal mark. Informationen bör innehålla råd om hur man minimerar spridning av föroreningar vid skogsbruk.	Bygg- och miljö-nämnden	Bygg & Miljö Park	liten/ingen	stor/ingen	2021
Utvecklingsprojekt Genomföra ett utvecklingsprojekt där toalettpapper hanteras som ett avfall	Syftet med projektet är att utvärdera effekterna av en omställning där toalettpapper hanteras som ett avfall istället för att spolas ner i toaletten. Påverkan på reningsverket, avloppsledningsnätet och andra miljöfaktorer samt attityder utvärderas.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall	stor/medel ²	stor/medel	2021

¹ Avser inköp av miljöboxar (avfallstaxan).

² Avser kostnader för förstudie. Medel från Avfall Sveriges utvecklingsatsning söks för projektet.

Mål 8 – Utveckla avfallsmiljöerna						
Miljöerna där avfall lämnas ska vara inbjudande, tillgängliga och användarvänliga						
Nyckeltal			Startnivå 2018		Målnivå 2025	
Nöjd-Medborgar-Index för <i>Renhållning och sophämtning</i> i SCB:s medborgarundersökning			74		75 ¹	
Mängd restavfall (brännbart) som lämnas på återvinningscentralen ²			1 076 ton		950 ton	
Åtgärder	Beskrivning	Huvud-ansvarig	Deltagare från kommunen	Arbetstid/ Investerings behov	Miljönytta/ Besparings potential	Startår
Utveckla ÅVC:n Utveckla miljön och sorteringsmöjligheterna på kommunens återvinningscentral	Mindre åtgärder för att göra miljön inspirerande och trevlig att besöka. Utökning med fler fraktioner så att det som lämnas till brännbart kan minskas. Anpassa behållare efter storleken på avfallsslagen. Gör det lätt att sortera rätt. Införa det nordiska skyltsystemet för avfallshantering.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall Park Kommunikation	stor/medel ³	stor/stor	2022
Utred mobil ÅVC Utreda möjligheten att starta upp en mobil återvinningscentral för grovavfall och återbruk	En mobil återvinningscentral med de vanligaste avfallsslagen från hushåll, samt återbruk, som ställs upp på olika platser i kommunen enligt en turlista för att öka servicen och tillgängligheten. Blir ett komplement till återvinningscentralen i Norraby. Åtgärden avser en förstudie för att undersöka potential och kostnader.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall	medel/inget	-	2023
Framtidens ÅVC Fortsätta utredningen av ny plats för en återvinningscentral och vad den ska innehålla	Behovsutredning av vad som ska ingå i en ny återvinningscentral, inklusive en framtidsspaning vad som kan komma till på sikt. Säkra marktillgång, ta fram tidsplan och planera för en flytt.	Kommunstyrelsen	Tillväxt VA & Avfall	stor/medel ⁴	-	2021
Digital utveckling Nya digitala och smarta lösningar för avfallshantering utvärderas	Följa med i utvecklingen och löpande utvärdera nya digitala och smarta lösningar för att förenkla, effektivisera och öka kundfokuset. I åtgärden ingår även att införa lösningar som gynnar avfallshanteringen.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall Tranås Energi	utvärderas efterhand	utvärderas efterhand	2021

¹ Hösten 2018 var 75 den högsta siffran hos deltagande kommuner.

² Avser invägning på återvinningscentralen av entreprenören, i samband med borttransport till förbränningsanläggning.

³ Avser områdeshöjande åtgärder, nya insamlingsbehållare, skyltar med mera (avfallstaxan).

⁴ Avser eventuella utredningar, markinköp med mera (budgeteras och avfallstaxan).

Mål 9 – Låg klimatpåverkan						
Avfallshanteringen ska bedrivas med en så låg klimatpåverkan som möjligt						
Nyckeltal			Startnivå 2018		Målnivå 2025	
Antal el- och biogasfordon som används till kommunens avfallshantering			0 st		3 st	
Andel fossilfritt bränsle som används i fordon som inte är el eller biogas			7 % ¹		100 %	
Åtgärder	Beskrivning	Huvud-ansvarig	Deltagare från kommunen	Arbetstid/ Investerings behov	Miljönytta/ Besparings potential	Startår
Fossilfritt bränsle Använda fossilfritt bränsle vid avfallstransporter	Ersätta fossilt bränsle med el, biogas eller biodiesel. Avser alla fordon som behövs för att sköta avfallshanteringen, både kommunens och entreprenörens fordon omfattas av åtgärden.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall Upphandling	liten/stor ²	stor/liten	2022 ³
Ruttoptimerade transporter Använda ruttoptimering för att minska transporterna	Ruttoptimering vid sophämtning och slamtömning ger möjlighet att både minska transporter och kvalitetssäkra avfallshämtningen. I åtgärden ingår att köpa in en plattform/programvara som kan hantera olika digitala lösningar.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall	stor/stor ⁴	stor/medel	2023
Hållbar masshanteringsplan Ta fram en plan för hållbar hantering av schaktmassor från anläggningsprojekt	En smart masshantering minskar transporterna och klimatpåverkan. Om massorna bearbetas på platsen och återanvänds inom projektet minskar påverkan ännu mer. Även mellanlager av rena massor som inte kan återanvändas direkt och omhändertagande av oanvändbara massor bör ingå i planen.	Kommunstyrelsen	Tillväxt VA & Avfall Projekt Gata Tranås- bostäder Tranås Energi	medel/medel ⁵	stor/stor	2021

¹ 2018 användes 152 926 liter diesel och 30 liter bensin. Fordon som används är 2 sopbilar, 1 slambil, 2 lastbilar, 1 kranbil, 1 lastmaskin, 1 personbil och 1 moped.

² Avser eventuella inköp av fordon (avfallstaxan).

³ Avtal för hämtning av hushållsavfall gäller fram till 2022-01-31.

⁴ Avser programvara och implementering (avfallstaxan).

⁵ Avser eventuella utredningskostnader (budgeteras).

Mål 10 – Flerbostadshus						
Avfallsservicen i flerbostadshus ska öka						
Nyckeltal			Startnivå 2018		Målnivå 2025	
Totalt antal avfallsdiplomerade flerbostadshus			0 st		10 st	
Andel detaljplaner där avfallsfrågorna finns utredda i planbeskrivningen			0 %		80 %	
Åtgärder	Beskrivning	Huvud-ansvarig	Deltagare från kommunen	Arbetstid/ Investerings behov	Miljönytta/ Besparings potential	Startår
Avfallsdiplomering Ta fram ett koncept för en enkel avfallsdiplomering av flerbostadshus i kommunen	Med en avfallsdiplomering skapar vi en naturlig dialog med fastighetsägare om avfallshanteringen i deras bostadsfastigheter. Fokus bör vara att utöka avfallsservicen och klättra uppåt i avfallstrappan. Vägledningmaterial tas fram med olika lösningar för avfallshanteringen. Diplomeringen kan användas av fastighetsägaren för att marknadsföra ett attraktivt boende.	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall Bygg & Miljö Tranås- bostäder	stor/liten ¹	medel/medel	2022
Samverkan Ta med avfallsfrågorna tidigt i samhällsplaneringen och samverka både inom och utanför kommunen för att hitta den bästa lösningen för hållbara avfallslösningar utifrån kundperspektiv, arbetsmiljö och säkerhet	I nya områden finns stora möjligheter att påverka avfallshanteringen så att det blir så bra som möjligt utifrån många olika perspektiv och faktorer. Avfallsfrågorna behöver vara en naturlig del i kommunens planering och komma in tidigt i processen och sedan följa med hela vägen fram till inflytt. För att underlätta arbetet formuleras riktlinjer för val av avfallssystem i nya områden. Samverkan omfattar allt från att titta på möjligheter för gemensamma lösningar i villa-, radhus och flerbostadsområden till att förebygga nedskräpning.	Kommunstyrelsen	Tillväxt Bygg & Miljö Projekt Tranås- bostäder VA & Avfall	medel/inget	stor/medel	2021

¹ Avser framtagande av material (avfallstaxan).

Handlingsplanen innehåller endast aktiva åtgärder för deponierna. Samtliga försiktighetsåtgärder hittar du i bilaga 3 – Nedlagda deponier.

Nedlagda deponier					
Åtgärder	Huvudansvarig	Deltagare från kommunen	Arbets- tid/ Investeringsbehov	Miljönytta/ Besparingspotential	Startår
Kungsparken, Källås, Aspa, Norraby Provtagning enligt kontrollprogram	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall	medel/inget	medel/ingen	fortlöpande
Romanäs norra, Duvebo Borttagning av stort avfall på ytan	Kommunstyrelsen	Gata Park	medel/litet	medel/ingen	2022
Kvillorna Fältbesök och inmätning	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall Bygg & Miljö	liten/inget	liten/ingen	2023
Rasslefall Finansieringsfrågan behöver lösas för att sen planera för en sanering	Bygg- och miljönämnden	Bygg & Miljö	stor/inget	stor/ingen	2023
Gripenbergs gjuteri Ansvarsutredning	Bygg- och miljönämnden	Bygg & Miljö	medel/inget	liten/ingen	2023
Kungshult Provtagning enligt kontrollprogram	Bygg- och miljönämnden	Bygg & Miljö	liten/inget	liten/ingen	fortlöpande
Norraby kromslam Besiktning av skyddstäckning enligt kontrollprogram	Tranås Skinnberedning				fortlöpande
Norraby Sluttäckning enligt avslutningsplan	Teknik- och griftegårdsnämnden	VA & Avfall	stor/stor	stor/ingen	fortlöpande